

مسجد قبا؛ نخستین مسجد

مسجد قبا نخستین مسجد در اسلام است که سنگ بنای آن توسط رسول اکرم (ص) بنا شد و اینک با گذشت 1400 سال از ساخت آن همچنان قداست و کرامت خود را حفظ کرده و مهمترین مسجد مدینه بعد از مسجدالنبی به شمار می رود.

خبرگزاری مهر- مسجد قبا نخستین مسجد در اسلام است که سنگ بنای آن توسط رسول اکرم (ص) بنا شد و اینک با گذشت 1400 سال از ساخت آن همچنان قداست و کرامت خود را حفظ کرده و مهمترین مسجد مدینه بعد از مسجدالنبی به شمار می رود. مدینه منوره نخستین پایتخت اسلامی به شمار می رود، چرا که با گذشت بیش از 1400 سال همچنان جایگاه رسول خدا(ص) و سجده گاه او محسوب می شود. در این شهر مقدس بناهای تاریخی و دینی بسیاری به چشم می خورد که بزرگترین نویسندگان و محققان درباره آن به تحقیق و پژوهش پرداخته اند.

وجود دو مسجد تاریخی و قدیمی "مسجدالنبی" و "مسجد قبا" در مدینه به این شهر قداست و کرامت خاصی بخشیده است. مسجد قبا که در جنوب غربی مدینه منوره واقع شده، حدود سه و نیم کیلومتر از مسجدالنبی فاصله دارد.

ساخت مسجد قبا

پس از مهاجرت رسول خدا (ص) از مکه به مدینه و به روستای قبا در ماه ربیع الاول دستور ساخت مسجد از سوی حضرت محمد (ص) صادر شد، این مسجد که قبا نام دارد، اولین مسجد در دوران اسلامی به شمار می رود که حضرت محمد (ص) اولین سنگ بنای ساخت آن را گذارد. پایه های این مسجد توسط خود حضرت (ص) از صخره ها استخراج و با اصحابش به ساخت مسجد اقدام کرد.

بازسازی مسجد قبا

با گذشت زمان، خلفای راشدین چون عثمان به بازسازی مسجد قبا اقدام کردند. سپس عمر بن عبدالعزیز به منظور زیبا سازی آن تلاش کرد. او اولین کسی بود که برای آن گلدسته ساخت، در سال 555 هجری جمال الدین اصفهانی آن را تجدید بنا کرد و به زیبایی آن افزود.

مسجد قبا بارها و بارها بازسازی، مرمت و تعمیر شد تا اینکه در سال 881 با آبادانی مسجدالنبی این مسجد نیز آباد شد. در دوران سعودی دیوارهای خارجی آن مجددا احیا و از سمت شمال به وسعت آن افزوده شد.

در سال 1405 ملک فهد بن عبدالعزیز دستور داد تا علاوه بر بازسازی مجدد به مساحت آن نیز بیفزایند، البته این کار در نهایت دقت و ظرافت انجام شد.

فضای درونی مسجد قبا

این مسجد دارای محراب و منبری از سنگ مرمر است. در این مسجد چاهی وجود دارد که به ابو ایوب انصاری منسوب است. عرض مسجد و حیاط آن با سنگ مرمر که حرارت و نور خورشید را منعکس می کند، پوشیده شده است. این حیات دارای سایه بان هایی است که از پارچه هایی از الیاف شیشه ای ساخته شده و بر اساس نیاز از آنها استفاده می شود.

تنها فضای نمازخانه و درون مسجد به 5 هزار و 35 متر مربع رسیده که ساختمان مسجد به همراه سرویس های خدمه به 13 هزار و 500 متر مربع از فضا را گرفته است. قبل از این مساحت مسجد 1600 متر مربع بود. البته به این مسجد کتابخانه، موزه و اماکنی برای خدمت رسانی به زائران اضافه شده است. اینک این مسجد گنجایش 20 هزار نمازگزار را دارد.

نمای بیرونی مسجد قبا

پس از این ساخت و سازها، بنای قدیمی آن ویران و بخش هایی از زمین های مجاور از 4 طرف به ساختمان جدید مسجد اضافه شد و به جای یک گلدسته قدیمی، 4 گلدسته از هر جهت، به ارتفاع 47 متر به آن اضافه شد.

این مسجد مجموعه ای از قبه های متصل دارد، 6 قبه بزرگ که قطر هر کدام از آنها 12 متر است و 56 قبه کوچک که قطر هر کدام 6

متر است، این قبه ها که قوسی شکل هستند، به ستون های محکمی در داخل هر رواق تکیه کرده اند .

مسجد قبا هم اکنون یکی از مهمترین و زیباترین مساجدی است که در محدوده فعلی مدینه قرار دارد، چرا که با توسعه شهر، قبا نیز در محدوده مدینه قرار گرفته است. بنای جدید آن مربوط به سال 1406 هجری قمری است و کتیبه‌ای سنگی که مربوط به این بازسازی است نیز در بیرون مسجد نصب شده است.

در آیات بسیاری از قرآن چون سوره توبه به بنای مسجد قبا که جلوه ای از تقوا و پرهیزکاری بود، اشاره شد، این آیات نشانگر عظمت این مسجد است که خیر و برکات موجود در آن رمز برتری اش از دیگر مساجد به شمار می رود.